

Hiilirajamekanismi (CBAM)

Katja Tuokko, TEM

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Hiilirajamekanismi on osa Fit for 55 -pakettia

- **Komissio antoi ehdotuksen hiilirajamekanismista (CBAM) kesällä 2021.**
- **Hiilirajamekanismi on uudenlainen väline hiilivuodon torjuntaan.**
- **Tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan saman suuruinen maksu kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästövähennystavoitteiden toimeenpanon seurauksena.**
 - Käytännössä näiltä tuontituotteilta peritään EU:n päästökaupan päästöoikeuden hintaa vastaava maksu tuotteen päästösisältöä heijastaen.
- **Tavoitteena:**
 - hiilivuodon torjunta siten, että EU-tuontituotteiden hinnat heijastaisivat nykyistä paremmin niiden hiilisisältöä
 - samalla kannustaa kolmansia maita, ulkomaisia valmistajia ja EU-alueen tuojia vähentämään päästöjään.
- **Komission esityksessä viisi sektoria: rauta- ja terästeollisuus, alumiini, lannoitteet, sementti ja sähkö.**
- **Komissio ehdottaa, että päästösisältöön tullaan laskemaan tuotteen tuotannosta aiheutuvat suorat päästöt.**
 - Suorat päästöt sisältävät myös tuotteen päästöjen kannalta keskeisten prekursorien päästöt

Soveltamisalan laajennuksesta käydään neuvotteluja

- **Sopua neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä tavoitellaan joulukuussa 2022.**
 - Neuvotteluissa on neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä edelleen merkittäviä näkemyseroja
- **Euroopan parlamentti: haluaa laajentaa hiilirajamekanismin soveltamisalaa koskemaan orgaanisia kemikaaleja, muovia ja vetyä sekä alavirran tuotteita.**
- **Neuvosto: tulee pitäytyä komission ehdottamassa viidessä sektorissa.**
- **Euroopan parlamentti myös ehdottaa, että epäsuorat päästöt lisätään samaan aikaan suorien päästöjen kanssa CBAM:n soveltamisalaan.**
- **Neuvosto katsoo, että epäsuoria päästöjä ei vielä tule tuoda CBAM:n piiriin**
 - epäsuorien päästöjen laskentamenetelmien kehittäminen vaatii aikaa ja ymmärrystä kolmansissa maissa tuotettujen tuotteiden päästösisällöstä.

Hiilirajamekanismi korvaa ilmaisjaon CBAM-sektoreilla

- **Hiilirajamekanismi korvaa asteittain EU:ssa päästöoikeuksien ilmaisjaon niillä sektoreilla, jotka tulevat mekanismin soveltamisalan piiriin.**
 - Komissio ehdottanut 10 vuoden siirtymäaikaa vuosille 2026-2035, niin että ilmaisjako vähenee asteittain ja CBAM-maksu samantahtisesti tuontituotteille kasvaa

Komission ehdotus	Neuvoston kanta	Parlamentin kanta
2026 -2035 -10 % / vuosi	2026-2028 -5 % / vuosi 2029-2030 -7,5 % / vuosi 2031-2032 -10 % / vuosi 2033-2034 -15 % / vuosi 2035 -20 %	2027 -7 % 2028 -9 % 2029 -15 % 2030 -19 % 2031 -25 % 2032 -25%

- **Keskeinen neuvottelukysymys, miten vientiin suuntautuvaa EU:n tuotantoa kohdellaan**
 - Ilmaisjako poistuu CBAM-sektoreilla myös eurooppalaisen teollisuuden vienniltä kolmansiin maihin, joka nostanut esiin huolen vientiin suuntautuvan tuotannon kilpailukyvystä
 - WTO-yhdenmukaista ratkaisua vientihyvitykselle ei ole neuvotteluissa löytynyt
 - Neuvotteluissa pöydällä esitys, jossa EU:n innovaatorahastosta ohjataan erityshuomiota CBAM-sektoreille

CBAM:n jatkokehitys

- **Ennen varsinaista CBAM-maksun keräämistä sovelletaan siirtymäaikaa, jolloin voimassa ainoastaan raportointivelvoite**
 - Komissio ja neuvosto ehdottavat siirtymäaikaa vuosille 2023-2025, parlamentti vuosille 2023-2026.
 - Kolmannen maan tuotteista tulee siirtymäaikana raportoida suorat päästöt sekä epäsuorat päästöt
 - Tarkoituksena kerätä dataa mm. mekanismin päästölaskentasääntöjen kehittämistä varten.
 - Komission ehdotuksen mukaan CBAM astuisi voimaan 1.1.2023. Käyttöönotto tulee todennäköisesti myöhästymään eikä tarkkaa aloitusta ole vielä neuvotteluissa sovittu.
- **CBAM on uusi instrumentti, jonka kykyä saavuttaa mekanismille asetut tavoitteet tullaan säännöllisesti arvioimaan**
 - Keskeisiä kysymyksiä mm.: miten hyvin instrumentti torjuu hiilivuotoa verrattuna päästöoikeuksien ilmaisjakoon, vaikutukset alavirran tuotteisiin, kilpailukykyyn, vientiin, toimeenpanon tekninen onnistuminen
- **Euroopan parlamentti ehdottaa, että CBAM otetaan käyttöön kaikilla ETS-sektoreilla vuoteen 2030 mennessä.**
 - Neuvosto katsoo, että tähän sitoutuminen on ennenaikaista. Tärkeää kerätä tietoa hiilirajamekanismin toiminnasta ja arvioida sektorikohtaisia vaikutuksia.

Kiitos!